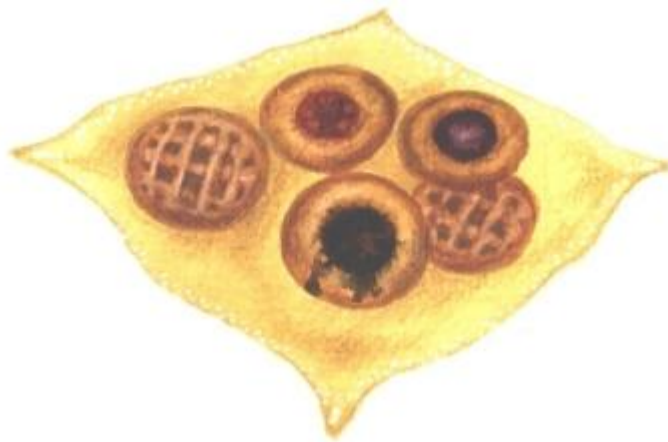

Troja zhavranení bratia

Mala raz jedna chudobná matka troch synov a jedno veľmi utešené dievčatko. Chlapci boli už hodní, ale dievčatko bolo ešte malé, ešte ani nebehalo, ani nevravelo.

Chlapci, ako obyčajne chlapci, boli samopašní a všeteční. Ale by to bolo ešte ta ušlo, keby len neboli bývali neposlušní, bezbožní a paškrtní. Nebožiatko matka mala s nimi kríž!

Keď sa stala kde aká škoda, tú iste jej chlapci urobili; kde sa aký hriech strhol, to iste boli jej chlapci na príčine. A doma! Keď si niečo z poludnia odložila k večeri, mohla byť istá, že jej ho vyňuchajú a vypaškrtia. Ba neobstálo sa jej ani mäso v hrnci. Keď len mohli prikradnúť sa k nemu, už ho oni vyvláčili a i nedovarené pohltali. Už si nevedela s nimi rady. Napomínala ich, prosila, trestala, bila. Všetko nadarmo. Naostatok celkom vyšla z trpezlivosti.

Raz mala ísť do kostola. Pristaví obed k ohňu a zahrozí sa chlapcom:

„Chlapci! Nesprobujteže mi to mäso vyvláčiť, kým budem v kostole, lebo ak sa mi ho len dotknete, nikdy to mať deťom ešte neurobila, čo vám ja urobím. Veď ja uvidím, či nezložíte tú ohavnú obyčaj, vy nehaneblivci!“

Chlapci sa jej do očí rozchichotali a ona rozhnevaná odišla do kostola.

Sotvaže vytiahla nohu z izby, milí chlapci podť rovno ku ohnisku, mäso vytáhali a pojedli.

Matka sa z kostola navrátila v tej nádeji, že sa chlapci prísny zahrožením odstrašili od paškrtenia; ale prídeku ohnisku, nazrie do hrnca – hrniec prázdny. Tu sa neslýchaným hnevom rozpálila a v hneve vykrikla:

„Bohdaj ste sa zhavraneli, aby ste sa zhavraneli, žeby ste jeden z druhého mäso trhali!“

Sotva to vypovedala, v tom okamžení premenili sa chlapci na troch havranov, čiernych ako uhol, strepotali krídlami a trhajúc jeden druhého a strašne kfkajúc leteli, sám milý pánboh zná, kam. Matka v hneve svojom neznala spamätovať sa a ešte, keď havrany leteli, za nimi volala:

„No leťte, pľuháci, a lietajte po svete dovtedy, kým vás vaša najbližšia rodina nevyslobodí!“

O chvíľu hnev prešiel, matka prišla ku sebe, srdce jej stislo, rozplakala sa plačom usedavým a zalamovala rukami nad nešťastnými synmi a nad svojim ťažkým zakliatím. A tak plakala, dobre si oči nevyplakala, každý boží deň.

Prešli roky, a o synoch nebolo ani chýru, ani slychu. Medzitým malé dievčatko vyrástlo v hodné dievča, a to dievča krásne, utešené, biele ako hus, červené ako ruža, že mu naďaleko-široko nebolo páru. Krásne dievča bolo milé, veselé, pracovité; kde prišlo, všade ho radi mali – a matke pomáhalo či okolo domu, či v poli, ako pravá ruka. A že bolo také veselé a spokojné, matka opatrne ukrývala pred ňou svoj zármutok nad nešťastnými synmi, ba ani jej to nevyjavila, že dakedy bratov mala.

Ale to veľmi padlo do očí nášmu dievčatku, že ono ani brata ani sestry nemá, a druhí ich majú i po viacej. I spytovala sa matky tu i tu, že či nemala bračeka alebo sestričku; ale matka zavše len vzdychla zhlboka a zavše len odpovedala, že nemala. Spytovala sa druhých ľudí a tí jej povedali, že ona veru mala bratov, a to troch, ale že tí zrazu skapali a už od viac rokov o nich ani nechyrovať.

Tu prišlo zas k materi.

„Ach, maminka moja sladká," povedá, „ľudia povedajú, že som mala troch bratov; povedzteže mi, kam sa podeli?“

„Dievka moja," odpovedala matka, „tí šli svetom," – a slzy ju zaliali.

„Nuž, a načože šli svetom? Kamže odišli? Kedy? Či sa viacej nevrátia? Veďže mi už len povedzte, čo a ako sa stalo s nimi.“

„Ach, nuž, dievka moja, čo a akože sa stalo s nimi?!"

Tu vyrozprávala matka všetko úprimne, akí boli, aj ako ich v hneve svojom zakliala, aby sa zhavraneli a aby dovtedy lietali po svete, kým ich najbližšia rodina nevyslobodí.

„Uspokojte sa, drahá mati!" prerieklo dievča na matkine reči. „Najbližšia rodina ich vyslobodí, inší nikto. Najbližšia rodina som ja. Ja pôjdem, mať moja, pôjdem, vyhľadám ich a vyslobodím, čo by mi to ako ťažko padlo.“

„Ach, dievka moja, nestrojže sa tak, nestroj, lebo sa darmo strojíš. Veď ich ty nenájdeš, čo koľko krajín pochodíš. Pánbohvie, kde tí lietajú. Nuž a mňa či by si na staré dni takto nechala bez všetkej ochrany?“

„Nebanujte, matka, že vás zanechám. Mne je súdené mojich bratov vyslobodiť a ja ich vyhľadám a vyslobodím, čo by hneď v sedemdesiatej siedmej krajine lietali.“

I nedala a nedala sa odhovoriť a naostatok i matka horko-ťažko privolila a po dakoľko dňoch ju vypravila do cesty.

Šla ona, horami a dolami, pustými poľami zadlho, a čo z domu vyšla, ešte nevidela človečika. Naveľa prišla ku mesiačikovej materi.

„Pánboh daj šťastia, pani matka!" pokloní sa pocestná.

„Pánboh daj, dievka moja, i tebe," odpovedala domáca. „Nuž, kdeže si sa ty tu vybehala? Ved' tu nechyrovať ani vtáčika, ani vrábika, nie žeby to človečika."

„Ach, nuž kdeže som sa vybehala! Prišla som sa vás opýtať, či by ste mi nevedeli dačo povedať o troch havranoch, mojich zakliatych bratoch."

„O troch havranoch, tvojich zakliatych bratoch, ti ja, dievka moja, povedať neviem; ale počkaj, kým môj syn príde domov, spýtam sa ho, a snáď on bude vedieť. Ale aby si dáko zle neobišla, škri sa tuto pod koryto, lebo by ťa mohol zjesť, ak by ťa uvidel; aleže sa ani nepohni!" I utiahla sa pod koryto a čakala, čo bude ďalej. Nezadlho prišiel mesiac z cesty. Sotva skočil do izby, hneď zavolal:

„Mamo, človečina smrdí, sem s ňou, nech ju zjem!" „Ach, kdeže by sa ti tu človečina vzala," odpovedala matka, „ved' znáš, že k nám nikto nechodí. To sa ti len tak vidí, čo si tuho svietil. Na, tu máš večeru, najedz sa a potom si oddýchni, lebo si sa dokonal."

Udobrený mesiačik sa chutne najedol. Ako sa najedol, začalo sa mu driemať, a aby skôr zaspal, matka mu v hlave ískala. Keď zaspával, pošklbala ho matka za vlasy. „Mamo," zobiduje sa zdurený, „čože ma tak kváčete?!"

A mať mu odpovie:

„Bola som i ja trochu zadriemala a tu sa ti mi snívalo, že sa dakto spytoval, či si troch zhavranených bratov nevidel."

„Ej horkýže videl! Slnce lepšie vidí, to ich skôr mohlo vypáčiť."

„Nože, no," povedala matka, vedže len spi!" Keď sa mesiačik naspal, šiel do cesty a jeho matka preriekla ku krásnej pocestnej:

„Dievka moja, tu sa nedopýtaš; ale choď zbohom ďalej touto dolinou popri tom potoku, tam nájdeš slniečkovú matku, azda ti jej syn dačo poradí."

Šla ona tou dolinou a blúdila horami, dolami, pustými pôlami veľmi dlho, až sa naostatok predsa dostala ku slniečkovej materi.

„Pánboh daj šťastia, pani matka!" poklonila sa pocestná.

„Pánboh daj, dievka moja, i tebe. Nuž kdeže si sa ty tu zakonala, ved' tu nechyrovať ani vtáčika, ani vrábika, kdeže by to človečika."

„Ach, nuž, drahá pani matka, prišla som sa vášho syna opýtať, či by mi nevedel dačo povedať o troch havranoch, mojich zakliatych bratoch."

„O troch havranoch, tvojich zakliatych bratoch, či bude vedieť povedať, ja neznám, medzitým sa ho opýtať môžeme. Ale si ty, dievka moja, zle nadišla: keď môj syn príde, ľahko ťa zje, lebo on ľuďi rád jedáva."

„Ach, drahá pani matka, vedže sa už len zmilujte nado mnou," prosila pocestná; „skryte ma dakde, kde by bola bezpečná."

I skryla ju pod koryto.

Sotvaže ju skryla, prišlo slnce a hneď volalo:

„Mamo, človečina smrdí, dajte ju sem, nech ju zjem!"

„Ach, syn môj, kdeže by sa ti tu vzala, to sa ti len tak vidí, čo si tuho svietil a čo si sa tou parou po svete nabral. Tu máš večeru, čo som ti pripravila, najedz sa a ľahni si, lebo si sa dokonal."

Slniečko sa najedlo a po chvíli začalo driemať, a aby skôr zaspalo, matka mu v hlave ískala. Keď už zaspávalo, pošklbla ho matka za vlasy.

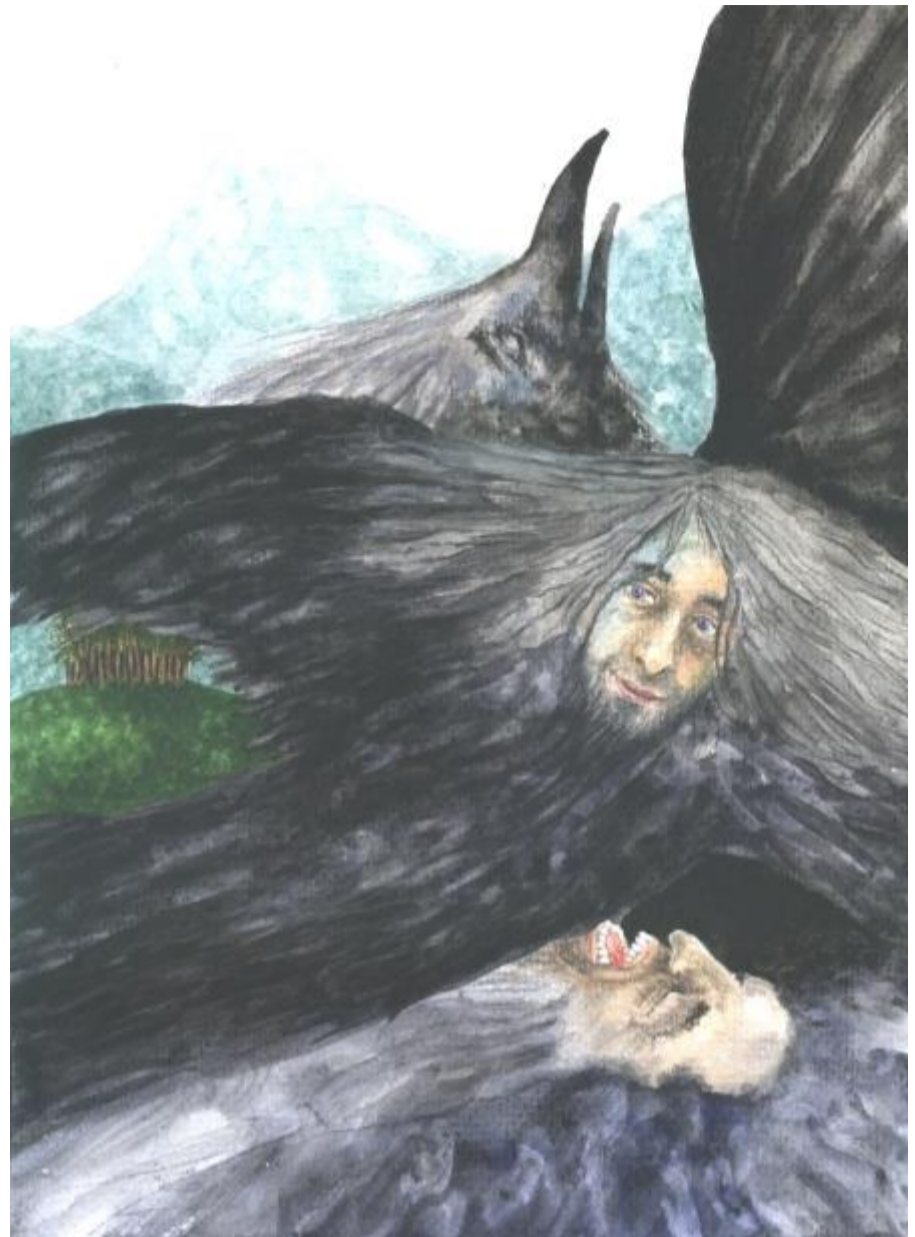
„Ej, mamo!" zobidovalo sa zdurené na matku, „čože ma tak kváčete?!"

„Ved' som ťa ja nechcela," odpovedala matka; „ale som bola i ja zadriemala, a tu sa mi snívalo, že sa dakto opytoval, či si troch zhavranených bratov nevidel."

„Kdeže by som ich videl, ved' ja do každého kúta nesvietim; ale vetrík všetko predúcha, ten bude skôr vedieť o nich."

Vtom zaspalo a spalo až do rána.

Hneď zavčas rána šlo slniečko do cesty a jeho matka zbudila pocestnú a takto jej preriekla:

„Dievka moja, môj syn nevedel nič povedať; ale sa ti kázal u vetrička ohlásiť. Chod' teda k nemu! Či vidíš, za hentým vrchom býva.“

Slniečková mati pocestnej cestu ukázala, pekne ju vypravdila, a ona šla horami a dolami, pustými poľami, až prišla ku vetrikovej materi.

„Pánboh daj šťastia, pani matka!“ poklonila sa pocestná.

„Pánboh daj, dievka moja, i tebe!“ zaďakovala vetrikova matka. „Kdeže si sa tu vzala, veď tu nechyrovať ani vtáčika, ani vrábika, kdeže by to človečika!“

„Prišla som sa vášho syna opýtať, či dakde nechyroval o troch havranoch, mojich zakliatych bratoch.“

„O troch havranoch, tvojich zakliatych bratoch? Dobre, opýtam sa ho, keď príde domov, asnáďže bude vedieť. Ale čože tu s tebou urobiť? On rád je človečinu. Ak domov príde, veru ťa zje.“

„Veďže ma už len, moja drahá pani matka, dáko zachráňte,“ prosila pocestná; „skryte ma dakde, kde by ma nedopáčil.“

I skryla ju pod koryto a prísne jej prihrozila, aby ani nečuchla.

Vetrik prišiel celý nafúkaný domov.

„Mamo, človečina smrdí, sem ju, nech ju zjem!“ za-homral ešte vo dverách.

Matka prikročila k nemu a pekne ho prehovárala:

„Ozajže človečina? To ťa len tá ľudská duchota zaráža, čo si veľmi tuho dúchal; horký človečina, kdeže by sa tu vzala?“

Kým bol v ceste, pripravila mu mať celého upečeného vola a celý okov piva, predložila mu teda chytro večeru, aby ho ukrotila.

„Tu máš,“ povedá, „syn môj, večeru, čo som ti pripravila, najedz sa a potom si ľahni, aby si si oddýchol.“

Vetrik sa chutne najedol, a keď sa najedol, preriekla k nemu matka:

„Dokonal si sa, synak, poď, ľahni si, poískam ti, chutnejšie zaspíš.“

Ískala mu, ískala, a keď už mal zaspáť, pošklbla ho za vlas. Vetrik sa z driemot strhol a špatné sa zobrykoval na matku, že čo ho tak šklbe.

„Veďže sa len upokoj!“ krotila ho matka. „Veď som to bola i ja zadriemala, a tu sa mi snívalo, že sa dakto opytoval, či si o troch zhavranelých bratoch nechyroval.“

„Ba videl som ich; bývajú na sklenenom zámku, tam ich vídam každý deň obletávať,“ zahomral vetrik, obrátil sa na druhý bok a zaspal.

Ako sa naspal, šiel do cesty a vetrikova mati privolala krásnu pocestnú k sebe a takto k nej preriekla:

„Dievka moja, ty si sa na veľkú vec podobrala. Tvoji bratia sú na sklenenom zámku a sklenený zámok je za hentam tými horami; ale neviem, ako sa ta dostaneš. Medzitým dočkaj, upečiem ti jedného vtáčika, toho cestou poobhrýzaš, ale si košťaliky z neho dobre poodkladáš. Keď prídeš pod zámok, urobíš si z tých košťalikov rebrík, a tak vyjdeš hore ku tvojim bratom.“

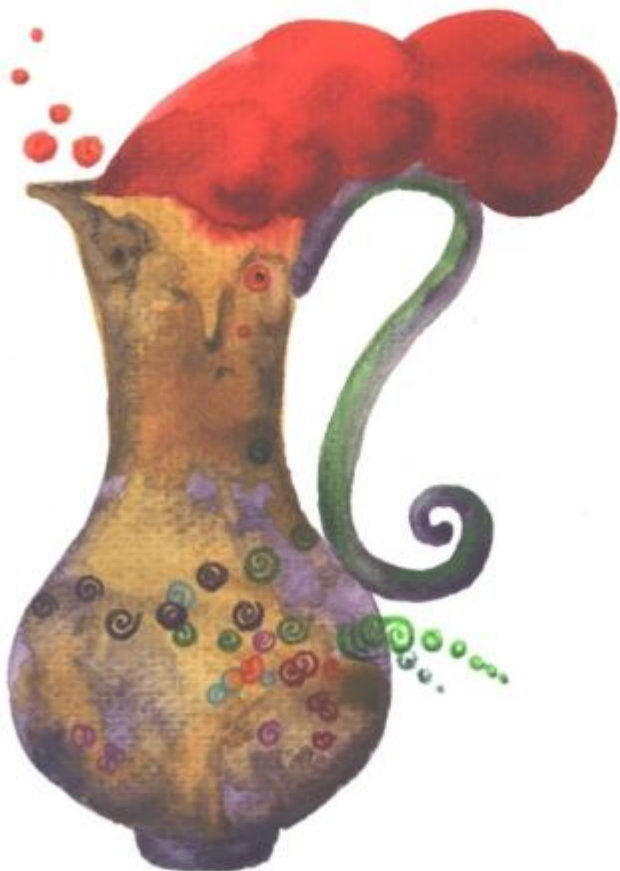
Krásna pocestná za dobrú radu poďakovala a keď sa vtáčik dopiekol, odišla ďalej.

Šla ona pólami, hustými horami, kadiaľ jej vetrikova mati ukázala, dlho, veľmi dlho. Cestou košťaliky obhrýzala a pilne ich odkladala. Naveľa prišla i pod sklenený zámok. Zámok bol veľký, krásny a hladký ako oko. Cesty ani schodov nebolo naň žiadnych. I urobila si z košťalikov poodkladaných rebrík a šťastlivo sa dostala oblokom do zámku.

Vkročila do krásnej svetlice, v ktorej naprostriedku stál stôl pre tri osoby prikrytý.

„To je večera mojich bratov,“ preriekla sama ku sebe, „už nezadlho prídu.“

S tým prikročila k jednému tanieru, odjedla z neho trochu polievky a potom sa utiahla pod posteľ.

O chvíľu streptali traja havrani krídlami pri obluku, a ako na obluk posadali, hneď sa popremieňali na hodných mládenčov, poskákali do izby a čľapkali si studenou vodou rany, ktoré si boli, trhajúc jeden druhého, narobili. Potom si sadli ku stolu. Keď sadli, zvrtili sa všetkým taniere.

„Hop!“ povie najstarší, „tu musí byť dakto z našej rodiny! A mne dakto i z polievky odjedol.“

„Ale čo by to tam, pletky, kdeže by sa ti tu vzal,“ preriekli druhí a jedli pokojne ako inokedy.

Najstarší sa síce ešte i ďalej škriepil, že dakto na zámku byť musí, a zostrojil sa vyhľadať ho po večeri. Ale po večeri zabudol a zabudol i na druhý deň. Keď sa ráno najedli, vyšli na obluk – hneď sa premenili na havranov, streptali krídlami a leteli strašne kŕkajúci a trhajúci mäso jeden z druhého, sám pánboh vie kam.

Keď sa k večeru chýlilo, stál stôl pre tri osoby prikrytý a tri postele boli odpravené. Pocestná sa spod postele vytiahla, z jedného taniera odjedla a z jedného pohára odpila z vína, a zasa sa utiahla pod posteľ.

Večer navrátili sa bratia domov, povymývali si rany a sadli ku stolu. Keď sadli, zvrtili sa všetkým taniere.

„Ej,“ povie stredný, „predsa si ty, brat, včera darmo nehovoril, že je tu dakto z našej rodiny. A hľa, hľa veď mi i z polievky i z vína chybí. Nech sa len najem, veď ho ja vynájdem, kto je a kde je.“

Najmladší brat ho prehováral, že sa mu to len tak vidí, že kde by sa tu vzal; ale stredný sa zastrojoval, že ho on vynájde, kto je a kde je. Medzitým si po večeri ľahol a len v posteli mu prišlo na um, na čo sa bol zastrojil. „No nič to,“ pomyslel si, „veď ťa ja ráno nájdem“ – a ráno zabudol, odletel a nehľadal.

Na tretí večer sestra zasa odjedla z jedného taniera, odpila z jedného pohára a pováľala sa po jednej posteli.

Keď sa bratia domov vrátili, rany si studenou vodou povymývali a sadli ku večeri. Keď sadali, zvrtili sa všetkým taniere.

„Ej,“ povie najmladší, „už je to predsa dačo vo veci. Taniere sa každý večer zvrtnú, a už teraz mne chybí i polievky i vína.“ Obzrie sa na posteľ. „A posteľ mi je pováľaná. Veď ho ja vyhľadám, keď ste vy završali zabudli.“

S tým skočil od stola, schytil meč a začal hľadať po celej svetlici. Pozrie pod posteľ a tam vidí pekné dievča utiahnuté.

„Aha, tu si!“ vykrikoval; „pod len von, pod, nech vidíme, či si dobré, či si zlé.“

„Ach, dobré som, dobré,“ preriekla sestra, vychádzajúc spod postele. „Veď som ja vaša sestra; prišla som vás vyslobodiť.“

Bratia ju hneď poznali a veľmi sa jej zaradovali. Dlho sa tešili a rozprávali si bratia o svojom zakliatí a sestra o matke a o svojej ceste. Naostatok preriekla:

„Keď som sa už sem zakonala a toľko vystála, nože mi povedzte, ako vás mám vyslobodiť z tohoto vášho zakliatia.“

„Jaj, sestra naša!“ preriekli bratia, „čo ti i povieme, to ty nevyvedieš, lebo ten, čo nás má vyslobodiť, nesmie za sedem rokov, sedem mesiacov, sedem týždňov a sedem hodín ani slova prehovoriť; ak len slovo prerečie, všetko nič nestojí, a my zostaneme na večné veky zakliatymi.“

„Ťažké je to, ťažké,“ odpovedala sestra; „ale poručeno pánubohu, ja sa i na to vezmem, keď som sa raz zakonala, a nevrátim sa domov dovedy, kým vás nevyslobodím.“

Keď bratia pri sestre takýto pevný úmysel videli, vôľu jej zlomiť nechceli. Ale aby jej ľahšie bolo sľub vyplniť, vyrúbali do jedného hrubého stromu dieru, v ktorej bezpečne stáť mohla, zapravili ju tadnu a len jeden oblôčik nechali, ktorým jej ješť podávali.

O istý čas, vari o dva, alebo o tri roky, viezol sa mladý kráľ na štyroch krásnych koňoch vedľa skleneného zámku. Cesta viedla práve okolo toho hrubého stromu. Ako prišli ku stromu, kone beh zrazu sekli a nedajbože z miesta, čo by len na vlas. Iba sa spínali a metalí, keď ich pohonič pošiboval. I nemohol a nemohol mladý kráľ ďalej a musel sa vrátiť.

Nezadlho vybral sa mladý kráľ zasa v tú istú stranu, vzal si druhé kone, že asnáď bude šťastnejší; ale sa mu práve tak povodilo ako prvý raz. Po strom kone leteli ako tátoše, pri strome zrazu sekli a nešli napredok, čo by ich tam bol pobil.

Netrvalo to dlho, čo sa vybral i po tretí raz, lebo ho už mrzelo, že od toho stromu nikam nemohol. Dal zapriahnuť zasa nové kone a letel na nich ako na šarkanoch. Kone leteli až po samučičký strom, ale od stromu ani hnúť. Spínali sa, durili, fřkali, hrabali, ale napred ani krok. Tu mladý kráľ skočí z koča a ide ku stromu.

„Už ja to," povedá, „musím prezrieť a vypáčiť, čo je to za strom, že sa moje kone tak duria pri ňom."

Obzerá ho, obzerá, až nájde ten oblôčik; nakukne dnu a v strome zhliadne utešenú ženskú tvár. Hneď pochytil šabl'u i s pohoničom a začali obidvaja schuti rúbať do stromu, až po hodnej práci milé dievča vyrúbali. Bolo síce len tak posproste, i to už otrhané oblečené, ale pri tom všetkom bolo predsa také krásne, že mladý kráľ, ako ho uvidel, tak sa doň zaľúbil, že si umienil vziať si ho za ženu.

Ale sa ho spytoval, kto je, skadiaľ je, čo robí v strome, neodpovedalo ani slova. Na druhé otázky mu len hlavou pokrývalo alebo pokrútilo. A keď sa aj naostatok spýtal, či by chcela s ním ísť na jeho zámok, iba oči sklopila a uhla plecami. Tu ju mladý kráľ, uradovaný, do koča vysadil a viezol si ju na svoj pekný zámok, mysliac si, že sa časom osmelí a prehovorí.

Keď prišli do zámku, dal jej mladý kráľ hneď a hneď pekné šaty popreobliekať, a keď ju poobliekali, sto ráz sa mu lepšie páčila. Bol jej veľmi rád, tešil sa v nej a prosil ju, aby prehovorila; ona sa tu i tu lahodne usmiala, na otázky len hlavou kývla alebo pokrútila, ale nikdy neprehovorila.

Naposledy si umienil s ňou zosobášiť sa. Ako si umienil, tak i urobil; ale ona ani pri sobáši ani slova nepreriekla, len hlavou kývla, že chce kráľovi vernou ostať až do smrti.

Od tých čias boli už celkom svoji a žili šťastlivo. Ale to šťastie dlho netrvalo. Kráľ mal nepriateľov, musel odísť do vojny a svoju krásnu ženu zanechať. Rozlúčil sa s ňou veľmi rozžialený a zanechal ju pod ochranou jednej starej ženy, čo na zámku bývala – a to bola ježibaba.

Táto ježibaba mala tiež dievku, ale špatnú, ktorú chcela, aby si ju kráľ vzal za ženu, ale ju kráľ naskrze nechcel. Preto sa ježibaba veľmi hnevla na kráľa, ešte väčšmi na nemú kráľovnú, a nezadlho zavržala sa jej i príležitosť vyliat' hnev na ňu. Kým kráľ bol na vojne, prišla kráľovná do polohu a mala krásneho chlapca so zlatými vlasmi a so zlatou hviezdou na čele. Tohoto krásneho chlapčeka ježibaba kráľovnej ukradla a podhodila jej šteňa. Potom pribehla ku obloku, že chlapca vyhodí do vody. Ale popod oblok práve preletel havran. Keď ho ježibaba zazrela, vyhodila chlapca za ním a zavolala:

„Na, ty havran, na!"

A havran chlapca uchytil a odniesol ho, pánboh zná kam.

Ježibaba hneď po celom meste rozchýrila, že kráľovná porodila šteňa, a túto vymyslenú novinu odpísala i samému kráľovi. Nad takou novinou zarmútil sa kráľ; ale si ženu veľmi rád videl a akoby ježibabe veriť nechcel, odpísal, že je to nič, že sa to všelijako prihodí, len aby to šteňa dobre opatrovali, kým sa navráti.

Keď prišiel domov, našiel namiesto syna šteňa a veľmi smutnú kráľovnú, že sa očistiť nemohla z takého hrozného podozrenia. Medzitým ju rád vidieť neprestal a žil s ňou ako predtým.

Nezadlho zasa bolo treba kráľovi odísť do vojny a kráľovnú blízko k pôrodu nechal zasa pod ochranou ježibabe. Nuž čože sa stalo? Kráľovná zasa porodila krásneho chlapčeka so zlatými vlasmi a so zlatou hviezdou na čele. Ježibaba chlapčeka ukradla, havranovi, ktorý práve popod oblok preletel, ho vyhodila a kráľovnej podvrhla mača. Potom po meste zase rozchýrila a kráľovi na vojnu odpísala, že kráľovná porodila mača.

Nad týmto chýrom sa kráľ veľmi zarmútil, ale ženu rád vidieť predsa neprestal, a keď sa domov vrátil, taký bol naproti nej ako predtým, len ho srdce zavržale bolelo, kedykoľvek sa poďíval na to šteňa a na to mača.

Po istom čase sa zasa strhla vojna, kráľ odišiel a kráľovná v jeho neprítomnosti porodila utešené dievčatko so zlatými vlasmi a so zlatou hviezdou na čele. I toto dievčatko ježibaba ukradla, von oblokom havranovi vyhodila, kráľovnej trúchlo drevo podhodila a kráľovi na vojnu zasa len odpísala, že kráľovná miesto dieťaťa, trúchlo drevo porodila.

„Čo je mnoho, to je mnoho!" preriekol kráľ rozhnevaný, keď prečítal list ježibabin. „Ani nehovorí a miesto detí rodí mi kadejaké potvory; iba ma do posmechu uvedie pred svetom. Ja to ďalej trpieť nebudem."

Umienil si, že ju dá zmámiť.

Keď sa vrátil z vojny, odsúdil si ženu bez všetkého práva na smrť, a ona, nebožiatko, aby bratov vyslobodila, ani slova nepreriekla ku svojej obrane. Kráľ ju kázal vyviešť do poľa a tam ju mali stínať.

Už kat dvíhal meč. Vtom, kde sa vezme, tu sa vezme, priletí jeden havran, nesúci utešeného chlapčeka so zlatými vlasmi a so zlatou hviezdou na čele, a zvolá:

„Hop, kate, stoj! Tu máš tohoto pekného chlapčeka, pozabávaj sa s ním," a zložil chlapca dolu.

Kat zastal, díval sa na utešeného chlapca a zabával sa s ním a zabával sa s ním i kráľ, až i na stínanie zabudli.

Tu sa kráľ spamätal a zavolať:

„Kate, do roboty!“

Kat meč zodvihol, ale ako sa chcel zahnať, priletel druhý havran, nesúci druhého utešeného chlapca so zlatými vlasmi a so zlatou hviezdou na čele, a zavolať:

„Hop, kate, stoj! Tu máš tohoto pekného chlapca, pozabávaj sa s ním!“

Kat meč zložil, zaihrával sa s pekným chlapcom a zaihrával sa s ním i sám kráľ.

Po hodnej chvíli sa kráľ spamätal a zavolať:

„Kate, do roboty!“

Kat meč zodvihol, zahnal sa, a len na vlase sa zadržalo, že nezaťal. Vtom priletel tretí havran, nesúci utešené dievčatko so zlatými vlasmi a so zlatou hviezdou na čele, a zavolať:

„Hop, kate, stoj! A ty, sestra, vrav!“

Práve bolo pominulo sedem rokov, sedem mesiacov, sedem týždňov a sedem hodín; traja havrani premenili sa na troch hodných mládencov a kráľovná prehovorila:

„Už som si, chvalabohu, bratov vyslobodila, už ti teraz, môj najmilší, rozpoviem, prečo som nehovorila, a ako ťa ježibaba oklamala, keď mi podhodila šteňa, mača a trúchlo drevo namiesto krásnych detí, ktoré som ja porodila a ktoré ona von oblokom povyhádzovala.“

Tu rozpovedala všetko od počiatku až do konca, ako sa stalo, a vyslobodení bratia dodali, že vyhodené deti oni pochytili, na sklenenom zámku až dosiaľ opatrovali a teraz ich rodičom naspäť doniesli.

Keď počul kráľ svoju krásnu ženu prehovoriť a keď videl svoje utešené deti, zaliali ho slzy radosti. Hlboko pohnutý odpytoval ženu, aby mu odpustila, že oklamaná tak nemilosrdne nakladal s ňou – čo ona i rada urobila. Potom ju s veľkou slávnosťou naspäť odviedol do svojho zámku.

Naraz dal pristrojiť veľkú hostinu a mnoho panstva povolať. Pred hostinou držal súd, na ktorom ježibabu na smrť odsúdil. Na hostine predložil hostom hádku, že sa tam, kde on bol na vojne, tak a tak prihodilo, nuž čo myslia, čo by zaslúžil ten, čo takto štyroch nevinných ľudí chcel pripraviť o život? Ježibaba nevedela, že sa už všetko vyzvedelo a že kráľ ju myslí, nuž vykrikla:

„Hja, čože by zaslúžil? Nič inšieho, len aby ho do suda klincami vybitého zapravili a z vysokého vrchu dolu spustili.“

„No, ty stará striga,“ preriekol kráľ, „ty si tak chcela moju nevinnú ženu a moje nevinné deti o život pripraviť. Aký si si súd vyvolila, také právo budeš mať.“

Sud čochvíľa vyhotovili, ježibabu doň zapravili a spustili ju z vysokého vrchu, aby sa rozdrvila na márne kusy.

Od tých čias žil kráľ s kráľovnou spokojne. Vyslobodení bratia tiež ostali pri kráľovskom dvore, kam i matku na kráľov rozkaz dovedli, a všetkým sa dobre vodilo, kým nepomreli.